DOC 54 **0517/001**

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 oktober 2014

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, wat de voorwaarden voor het verzoek tot naturalisatie betreft

(ingediend door de heren Georges Dallemagne, Christian Brotcorne en Francis Delpérée)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

24 octobre 2014

PROPOSITION DE LOI

modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne les conditions de demande de naturalisation

(déposée par MM. Georges Dallemagne, Christian Brotcorne et Francis Delpérée)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de voorwaarden voor het verzoek tot naturalisatie te wijzigen.

RÉSUMÉ

La présente proposition de loi vise à modifier les conditions de demande de naturalisation.

N-VA	:	*Nieuw-Vlaamse Alliantie*
PS	:	*Parti Socialiste*
MR	:	*Mouvement Réformateur*
CD&V	:	*Christen-Democratisch en Vlaams*
Open Vld	:	*Open Vlaamse liberalen en democraten*
sp.a	:	*socialistische partij anders*
Ecolo-Groen	:	*Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen*
cdH	:	*centre démocrate Humaniste*
VB	:	*Vlaams Belang*
PTB-GO!	:	*Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture*
FDF	:	*Fédéralistes Démocrates Francophones*
PP	:	*Parti Populaire*

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	*Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA:	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV:	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag*
CRABV:	*Beknopt Verslag*
CRIV:	*Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*
PLEN:	*Plenum*
COM:	*Commissievergadering*
MOT:	*Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	*Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA:	*Questions et Réponses écrites*
CRIV:	*Version Provisoire du Compte Rendu intégral*
CRABV:	*Compte Rendu Analytique*
CRIV:	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*
PLEN:	*Séance plénière*
COM:	*Réunion de commission*
MOT:	*Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken, is op 1 januari 2013 in werking getreden.

Niet alleen worden de voorwaarden voor het verkrijgen van de nationaliteit strenger gemaakt, ook voorziet die wet in een wijziging van de voorwaarden voor de toekenning van de naturalisatie, die is "teruggebracht naar [haar] oorspronkelijke bedoeling: een gunst die door de wetgever wordt verleend in uitzonderlijke gevallen "*honoris causa*". De betrokkene moet België buitengewone verdiensten hebben bewezen of kunnen bewijzen op het wetenschappelijke, sportieve, culturele of sociale vlak en die daardoor een bijzondere bijdrage kunnen leveren voor de internationale uitstraling van ons land."[1].

De verantwoording van het alomvattende amendement nr. 151 geeft duidelijk aan dat die procedure geen enkele verblijfsvoorwaarde omvat en dat de betrokkene dus specifieke redenen zal moeten aanvoeren waarom hij in aanmerking komt voor die versnelde vorm van nationaliteitsverkrijging. Hij zal in het bijzonder moeten aantonen waarom hij onmogelijk aan de voorwaarde inzake de vereiste verblijfstermijn in de (courante) nationaliteitsverklaring kan voldoen. In die verantwoording wordt zelfs de sport als voorbeeld aangevoerd, met als redenering dat "een verblijfsvereiste van x aantal jaar (…) [ertoe zou] kunnen leiden dat de betrokkene tegen dan al sportief over zijn hoogtepunt heen is"[2].

In tegenstelling tot die verantwoording bepaalt artikel 19, § 1, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit dat de betrokkene aan een aantal voorwaarden moet voldoen om de naturalisatie aan te vragen. Hij moet met name:

1° de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt;

2° wettelijk verblijven in België;

3° aan België buitengewone verdiensten hebben bewezen of kunnen bewijzen op wetenschappelijk, sportief of sociaal-cultureel vlak en daardoor een bijzondere bijdrage kunnen leveren voor de uitstraling van België;

[1] Verantwoording van amendement nr. 151, Kamer van volksvertegenwoordigers, DOC 53 0476/013, blz. 32.

[2] *Idem.*

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 4 décembre 2012 modifiant le Code de la nationalité belge afin de rendre l'acquisition de la nationalité belge neutre du point de vue de l'immigration est entrée en vigueur le 1er janvier 2013.

Outre les conditions renforcées d'acquisition de la nationalité, la loi a modifié les conditions d'octroi de la naturalisation, qui a été "ramenée à sa finalité première: une faveur octroyée par le législateur dans des cas exceptionnels *'honoris causa'*. L'intéressé doit avoir témoigné ou pouvoir témoigner à la Belgique de mérites exceptionnels dans les domaines scientifique, sportif, culturel ou social et, de ce fait, pouvoir apporter une contribution particulière au rayonnement international de notre pays."[1].

La justification de l'amendement global n° 151 précise clairement qu'aucune condition de séjour n'est prévue dans cette procédure et que l'intéressé devra donc justifier spécifiquement pourquoi il entre en ligne de compte pour cette forme accélérée d'acquisition de la nationalité. Il devra particulièrement prouver pourquoi il lui est impossible de répondre à la condition du délai de séjour prévue par la déclaration (courante) de nationalité. La même justification reprend même l'exemple du domaine sportif où "une condition de séjour d'un certain nombre d'années pourrait avoir pour conséquence que l'intéressé ne serait plus à son plus haut niveau sportif à l'expiration de ce délai"[2].

Contrairement à cette justification, le dispositif de l'article 19, § 1er du Code de la nationalité prévoit que pour pouvoir demander la naturalisation, l'intéressé doit:

1° avoir atteint l'âge de dix-huit ans;

2° séjourner légalement en Belgique;

3° avoir témoigné ou pouvoir témoigner à la Belgique de mérites exceptionnels dans les domaines scientifique, sportif ou socioculturel et, de ce fait, pouvoir apporter une contribution particulière au rayonnement de la Belgique;

[1] Justification de l'amendement n° 151, *Doc. parl.*, Ch. repr., sess. 2011-2012, DOC 53 0476/013, p. 32.

[2] *Idem.*

4° en met redenen omkleden waarom het voor hem zo goed als onmogelijk is de Belgische nationaliteit te verkrijgen door het afleggen van een nationaliteitsverklaring overeenkomstig artikel 12*bis*.

Wat het 2° betreft, is er een flagrante tegenspraak tussen de verantwoording van het amendement en het bepalend gedeelte ervan. De wetgever had immers wel degelijk de bedoeling in zeldzame gevallen toe te staan dat iemand de naturalisatie verkrijgt zonder dat toepassing wordt verleend aan het criterium van de duur van het verblijf.

Het in artikel 19, § 1, 2°, bedoelde "wettelijk verblijf" wordt in artikel 7*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit echter omschreven als: "toegelaten of gemachtigd zijn tot een verblijf van onbeperkte duur in het Rijk of om er zich te vestigen op basis van de vreemdelingenwet". Als die definitie wordt toegepast inzake naturalisatie, komt een en ander er in feite op neer dat een verblijf van verscheidene jaren in België wordt geëist, rekening houdend met de omstandigheid dat de Dienst Vreemdelingenzaken pas een B-kaart verstrekt nadat hij de voor één jaar geldige A-kaart driemaal heeft hernieuwd. Op die manier wordt de naturalisatie compleet uitgehold en wordt wegens die vereiste inzake wettelijk verblijf niet verwezenlijkt wat de wet beoogt.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel het criterium van het "wettelijk verblijf in België" te vervangen door dat van de "hoofdverblijfplaats in België". Dat criterium beantwoordt aan de doelstelling van een naturalisatie die wordt verleend als een gunst tegenover de betrokkene die niet voldoet aan de vereisten inzake onbeperkt wettelijk verblijf in België, maar wel aan die in verband met de buitengewone verdiensten zoals die in de wet worden omschreven, op voorwaarde echter dat hij in België verblijft. In dat opzicht zal steeds een attest van verblijfplaats vereist zijn.

In verband met de naturalisatieaanvragen moeten ontvoogde minderjarigen overigens worden gelijkgesteld met personen ouder dan 18 jaar. Hoewel de wetgever in 1984 de ontvoogde minderjarige jonger dan 18 jaar heeft willen uitsluiten van de voorwaarden om de Belgische nationaliteit te verkrijgen, heeft de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit de buitengewone aard van de naturalisatieaanvraag verankerd.

Ontvoogding is een al even zeldzame en buitengewone maatregel. Zij wordt slechts toegekend in bijzondere omstandigheden waarin de minderjarige, hetzij bij ontstentenis of bij overlijden van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, hetzij om beroepsredenen, zijn rechtsbekwaamheid moet kunnen opnemen.

4° et motiver pourquoi il lui est quasiment impossible d'acquérir la nationalité belge en faisant une déclaration de nationalité conformément à l'article 12*bis*.

En ce qui concerne le point 2°, nous nous trouvons face à une contradiction flagrante entre la justification de l'amendement et le dispositif de celui-ci. En effet, la volonté du législateur était bien de permettre la naturalisation dans des cas rares, en n'appliquant pas de critère de délai de séjour.

Or, le séjour légal visé à l'article 19, § 1er, 2° est défini à l'article 7*bis* du Code de nationalité comme suit: "avoir été admis ou autorisé au séjour illimité dans le Royaume ou à s'y établir en vertu de la loi sur les étrangers". Cette définition, en matière de naturalisation, aboutit en fait à exiger un séjour de plusieurs années en Belgique, compte tenu de l'usage de l'Office des Étrangers qui ne délivre une carte B qu'après avoir renouvelé à trois reprises la carte A valable un an. La naturalisation perd, dès lors, tout son sens et l'objectif de la loi n'a pas été rencontré en raison de cette exigence de séjour légal.

La présente proposition de loi entend donc remplacer le critère de "séjour légal" par celui de "résidence principale en Belgique". Ce critère répondra ainsi à l'objectif de la naturalisation octroyée comme une faveur à l'intéressé qui, ne répondant pas aux exigences de séjour légal illimité en Belgique, peut témoigner de mérites exceptionnels tels que définis dans la loi, pour autant cependant qu'il réside bien en Belgique. À cet égard, une attestation de résidence sera toujours requise.

Par ailleurs, il est nécessaire d'assimiler, en ce qui concerne les demandes de naturalisation, les mineurs émancipés aux personnes de plus de 18 ans. Si le législateur de 1984 a voulu écarter le mineur émancipé de moins de 18 ans des conditions d'acquisition de la nationalité, la loi du 4 décembre 2012 modifiant le Code de la nationalité a introduit le caractère exceptionnel de la demande de naturalisation.

L'émancipation est, elle aussi, une mesure rare et exceptionnelle. Elle n'est accordée que dans des circonstances particulières dans lesquelles le mineur, soit par l'absence ou le décès des personnes détenant l'autorité parentale, soit pour des raisons professionnelles, a besoin de pouvoir accéder à sa capacité juridique.

Uiteraard zal de familierechter nauwgezet nagaan of de minderjarige van 15 jaar of ouder de vereiste maturiteit heeft om die rechtsbekwaamheid te kunnen opnemen.

Met name bij beroepstopsporters is het vaak zo dat hun sportieve loopbaan begint lang voordat zij wettelijk meerderjarig zijn. In veel sporttakken ligt de leeftijd waarop de lichamelijke capaciteiten het best ontwikkeld zijn om op hoog niveau te presteren, vóór het achttiende levensjaar. Meer dan andere minderjarigen moeten die sporters belangrijke verantwoordelijkheden kunnen opnemen; vandaar dat zij vragen te worden ontvoogd.

Een buitenlandse sporter die de Belgische nationaliteit wenst te verkrijgen om tot een nationale ploeg te kunnen toetreden, kan overeenkomstig het Wetboek van de Belgische nationaliteit de naturalisatie op grond van buitengewone verdiensten niet aanvragen vóór hij achttien wordt, waardoor hij heel wat kansen aan zich ziet voorbijgaan.

Dit wetsvoorstel voegt derhalve de mogelijkheid toe om de naturalisatie te verwerven als de minderjarige vóór zijn achttiende verjaardag ontvoogd is geworden.

Bien entendu, le juge de la famille examinera avec attention si le mineur de plus de quinze ans bénéficie de la maturité nécessaire à cette capacité juridique.

Particulièrement les sportifs de haut niveau sont souvent amenés, beaucoup plus tôt que l'âge légal de la majorité, à entamer une carrière sportive professionnelle. En effet, la pleine capacité physique permettant les performances sportives est acquise pour beaucoup de disciplines sportives avant l'âge de 18 ans. Ces athlètes sont, plus que d'autres mineurs, confrontés à la prise de responsabilités importantes et demandent, dans ce but, leur émancipation.

Si un athlète étranger souhaite obtenir la nationalité belge afin de pouvoir entrer dans une équipe nationale, il ne pourra, au vu du Code de la nationalité belge, solliciter la naturalisation pour mérites exceptionnels avant l'âge de 18 ans, ce qui le prive de bien des possibilités.

La présente proposition de loi introduit, par conséquent, la possibilité d'acquérir la naturalisation au cas où le mineur a été émancipé avant l'âge de 18 ans.

Georges DALLEMAGNE (cdH)
Christian BROTCORNE (cdH)
Francis DELPÉRÉE (cdH)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 19, § 1, eerste lid, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, het laatst gewijzigd bij de wet van 4 december 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het 1° wordt vervangen door wat volgt: “1° de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt of vóór die leeftijd zijn ontvoogd;”;

b) het 2° wordt vervangen door wat volgt: “2° zijn hoofdverblijfplaats hebben in België;”.

16 oktober 2014

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l’article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l’article 19, § 1er, alinéa 1er, du Code de la nationalité belge, modifié en dernier lieu par la loi du 4 décembre 2012, les modifications suivantes sont apportées:

a) le 1° est remplacé par ce qui suit: “1° avoir atteint l’âge de dix-huit ans ou avoir été émancipé avant cet âge;”;

b) le 2° est remplacé par ce qui suit: “2° avoir sa résidence principale en Belgique;”.

16 octobre 2014

Georges DALLEMAGNE (cdH)
Christian BROTCORNE (cdH)
Francis DELPÉRÉE (cdH)

Centrale drukkerij – Imprimerie centrale